

Sensorveiledning LRLE20113 og LURLE20113 Fordypning i livssyn, filosofi, hinduisme, buddhisme og annet religiøst mangfold

Generelt

Generelt skal vurderingen være i samsvar med læringsutbyttebeskrivelsene i emnebeskrivelsen og Universitets – og høgskolerådets overordnede karakterbeskrivelser:

symbol	betegnelse	generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	god	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

DEL A

Her følger noen sentrale elementer som er relevante for hver oppgave. Det forventes ikke at studenten berører alle disse, men en god besvarelse forventes å berøre de fleste.

1. Kierkegaard. Sentrale elementer:
 - a. Subjektiviteten som sannheten
 - b. Den eksistensielle angstens som følger med menneskelivet/menneskelig eksistens
 - c. Valget som det typisk menneskelige
 - d. Det estetiske, det etiske og det religiøse stadiet – samt overgangene mellom dem
 - e. Kierkegaards påvirkning på senere eksistensialisme
2. Marxismens historiesyn. Sentrale elementer:
 - a. Karl Marx og hans kontekst
 - b. Historisk materialisme – drivkreftene i historiens utvikling er materielle/økonomiske
 - c. Klassenkampens dynamikk og ulike historiske faser – arbeiderklasse og borgerskap – målet er det klasseløse samfunn
 - d. Overbygning og basis
 - e. Hegels dialektikk som kontekst/bakgrunn
3. Religionsfrihet. Sentrale elementer:
 - a. Religionsfrihet er en sentral rettighet som finnes i mange konvensjoner, bl.a. EMK, art. 9, og SP, art. 18.
 - b. Religionsfrihet gjelder både alene og sammen med andre, den gjelder privat og offentlig, og gjelder ikke bare tro, men også praksis, undervisning, ritualer, klesdrakter, matvaner etc.
 - c. Myndighetene kan gjøre inngrep i religionsfriheten dersom det er lovgrunnlag og nødvendig ut fra andre tungtveiende hensyn (nødvendig i demokratisk samfunn).

- d. Eksemplifisere religionsfriheten i forhold til statskirke og/eller religionsfaget i skolen e.l.
4. Noaidens funksjon og rolle. Sentrale elementer:
- a. Sjamanisme som religionsform, og Noaiden som sjaman.
 - b. Noaiden er en religiøs ekspert som kan reise mellom ulike verdener (åndeverden) gjennom ekstase. Joik og tromme er sentrale hjelpemidler.
 - c. Noaiden er en sosial aktør som formidler kontakt mellom gruppen og den åndelige verden.
 - d. Noaiden kan helbrede, stille diagnose og gjennomføre behandling. Noaiden kan spå avdekke skjulte eller fremtidige forhold.
5. Studenten bør kunne redegjøre for sentrale forestillinger / ideer innen det nyreligiøse feltet. Holisme, energi, selv-spiritualitet, søkermentalitet, kanalisering er nevnt i PP i undervisningen. De er hentet fra Kraft. Aadnanes snakker om transformasjon, holisme og høyere selv. De har også fått et kort notat fra Winje (2006). Som «sentrale forestillinger» nevner han Vannmannens tidsalder, holisme, reinkarnasjon, yin/yang, aura, krystaller. Jeg tenker nå at begrepet «kjennetegn» er et mer omfattende begrep. Det bør derfor godtas både om de redegjør for karakteristiske praksiser og for mer typiske sosiale / historiske kjennetegn.
6. Svar på Er theravadabuddhister vegetarianere? Svar: NEI

Svar ledd 2: Begrunnelse er fra pensum Knut A .Jacobsen 2018. Verdensreligioner i Norge Kap. 2: Buddhismen i Norge, s.71

Vestlig buddhisme har utviklet flere særtrekk som skiller den fra buddhismen i Asia og den asiatiske buddhismen i Norge.

Et slikt trekk er vegetarianisme.

Vegetarianisme er ikke, slik mange antar, typisk for buddhismen i de fleste land i Asia.

I buddhismen er det ikke noe forbud mot å spise kjøtt eller fisk, noe alle som har vært på en thairestaurant, må ha observert.

Srilankiske buddhistmunker som følger levereglene, spiser for eksempel både kjøtt og fisk.

Buddhismens leveregel om ikke å drepe skiller seg fra den kristne ved at den ikke bare innebærer forbud mot å drepe mennesker, men også dyr. Det er derfor naturlig for buddhister med etnisk norsk bakgrunn, å tolke dette som et forbud mot å spise kjøtt og fisk. Noe annet ville bli oppfattet som hykleri.

Steng vegetarianisme er imidlertid en vestlig tilpasning av buddhismen.

Når buddhistmunker ber om almisser, skal de ikke nekte å ta imot den maten de blir gitt.

Forbudet mot å spise kjøtt og fisk gjelder kun hvis de vet at maten er slaktet eller fanget for deres skyld.

Diett er ikke en frelsesvei i buddhismen.

I buddhistisk etikk er det intensjon som teller, karma er viljen, sa Buddha.

Mennesker får derfor ikke dårlig karma av å spise kjøtt eller fisk så fremt de ikke selv har slaktet eller vet at dyrene er blitt slaktet for deres skyld.

At vegetarianisme er en utbredt praksis bland buddhister med etnisk norsk bakgrunn, skyldes at buddhismens karmaforestillinger her kobles sammen med vestlig forståelse av etikk. Ifølge vestlig etikk spiller det egentlig ikke noen rolle om dyret er slaktet med hensikt for å være mat nettopp for meg, forbudet mot å drepe dyr leder logisk til et forbud mot å spise kjøtt.

Men slik er det ikke i den asiatiske buddhismen.

Buddhistmunkene der er egentlig mer opptatt av på hvilke tidspunkt de spiser, enn hva de spiser.

7.

Pensem Knut Jacobsen 2009. Hva er hinduisme kap.4: Regionale tradisjoner ss. 59-71.

Mest sentrale gudene for tamilene er Shiva og hans familie: sønner og gudinner:
Shiva, Parvati, Durga, Murugan, Ganesha, Valli og Teivani.

Sønnen til Shiva er Murugan og anses som Sri Lanka tamilenes gud og beskytter av dem og deres språk og litteratur. Han er en ung krigergud, som er full av nåde og knyttet til helligsteder.

Tamilene er shivaiter med fokus på det teologiske systemet og troslæren Shaiva Siddhanta som bygger på en syntese av ritualisme og bhakti. Shiva er den nåderike Skaper.

Tamilske navnene på de mest sentrale hindu gudene er:

- CIVAN eller Mudalvan er Sihiva
- PILLAIYAR eller Vinaykar er Ganesha
- MURUGAN er Skanda/Karttikeya
også kalt SUBRAMANIYAM, Shey, Vel, Neduvvel
- **Gudinnen tilbes ved navnene:**
 - MARIAMMAN og KANNAKAI og PATTINI
 - DURKAI (Thurkai) AMMAN er Durga
 - AMMAN er Parvati (Shivas kone)
 - VALLI og TEIVANAI er konene til Murugan
Praksis i fokus bland tamilene
 - Tamilenes kalender er forskjellig fra den nordindiske.
 - Festivalen andre navn
 - Andre Navn månedene
 - Tamil Måned er fra nymåne til nymåne
Mange festivaler i lyse halvdel av månefasen
 - PUCAI tilsvarer PUJA ritualet- tilbedelse
 - VRATA – Løfter til Gud for å få oppfylt bønn
 - Faste, bønn
 - Tamilsk fokus tilbe Murugan ved askese:
kroker og spyd i kroppen i prosesjoner
 - MAHA-SHIVA-RATRI – Shivas store natt i februar/mars.
Puja og sang og tekstlesing i templet om natten
Faste, bønn og æring av Shiva
 - **SKANDA SHASTI** – viktig
 - 6 dager – antall dager Skanda som er samme som Murugan kjempet mot demon

- Faster opp til 6 dager
- Drama i templet om Skandas kamp mot demonen
- Kavadi dans
- Sjette dag etternymåne er Murugans dag
- Besøk i Murugan templer, noen faster
- Kataragama festivalen. Pilegrimssted Kathirkaman
- Juli- august: starter ved fullmåne.
- Varer 14 dager. Vedda prester (hindu) leder festivalen.
- Arkaisk tradisjon basert på Veddaene-urbefolkning
Drama basert på fortelling om hinduguden Kataragama og hans kjærlighet til en veddajente
- Identifisert som guden Murugan og konen Valli.
Sentral for bekreftelse tamilske røtter Sri Lanka
- Oftest mellom mars og august
- VOGNPROSESJONER SENTRALT OG TYPISK
- 10-15 dager
- Flaggheising
- Prosesjoner gudestatuer trekkes i vogner
- Siste dag er badefestival for statue-symbol av Gud
- Gudestatue Bæres til elv eller vann
- KAVADI DANS forbundet med MURUGAN
- Tradisjonelt utført av personer fra lavere lag
- Dans symbol tamilsk identitet
- Danse-ritualet ny mening og status også for høyere sosiale lag
- Sentral festival og dans også i Norge: Oslo.
- Samme mønster som på Sri Lanka

8.

«Mennesket består av kropp og sjel. Sjelen blir gjenfødt i en syklus (sansar) som bestemmes av menneskets handlinger (*karma*). Det høyeste religiøse målet er

frigjøring (*mukti*) fra gjenfødsel og forening med det guddommelige.»

«Gud er også til stede i alt som er og kan erfares i menneskets indre» s.27 i:

I Samme Verden kap. om Sikhismen (digitalt kapittel pdf)

Sansar betyr: gjenførelsens verden s. 28: I Samme Verden kap. om Sikhismen (digitalt kapittel pdf)

«Navnet på gjenfødsel er *sansar*, mens frigjøring kalles *mukti*.

Sikhismen lærer også at *karma*, oppsamlede handlinger, er med på å påvirke livet og den gjenfødselen man får. Mens hinduismen har ulike veier til frigjøring, har sikhismen én; å hengi seg til det guddommelige navnet og samtidig arbeide for andres frigjørelse og forbedring av verden. Frigjøring rommer også et element av Guds *nåde* som kan hjelpe mennesket til å overvinne karma. Å være oppmerksom på nåden vil gjøre mennesket mindre selvopptatt. Dette er viktig, for det er først og fremst egoisme som hindrer mennesket i å nærme seg Gud.» s.9 I Samme Verden kap om Sikhismen (digitalt kapittel pdf)

«Sikhismen lærer at mennesket består av kropp og sjel, at sjelen blir gjenfødt i en syklus og at menneskets gjenfødsel bestemmes av deres handlinger.»

s.9 i: I Samme Verden kap om Sikhismen (digitalt kapittel pdf)

«I morgenritualet står bønnen *Japji Sahib* sentralt. *Japji* som betyr

«Gjenta» (underforstått: Guds navn), er en tilbedelse av Gud som avslutter med en beskrivelse av stadiene sjelen gjennomlever på vei til foreningen med

Gud.» s.12 i: I Samme Verden kap om Sikhismen (digitalt kapittel pdf)

«I likhet med hinduer kremerer sikher sine døde, ofte samme dag som døden har inntruffet. Det er vanlig å strø asken på havet eller i en elv. Under kremeringen synges diktet *Kirtan Sohila* fra *Guru Granth Sahib*. Etter seremonien er det vanlig å lese hele *Guru Granth Sahib* i hjemmet til familien til avdøde. Med innlagte pauser strekker opplesningen seg over hele ti dager.» s.16 i: I Samme Verden kap om Sikhismen (digitalt kapittel pdf)

«Navnet på gjenfødsel er *sansar*, mens frigjøring kalles *mukti*. Sikhismen lærer også at *karma*, oppsamlede handlinger, er med på å påvirke livet og den gjenfødselen man får. Mens hinduismen har ulike veier til frigjøring, har sikhismen én; å hengi seg til det guddommelige navnet og samtidig arbeide for andres frigjørelse og forbedring av verden. Frigjøring rommer også et element av Guds *nåde* som kan hjelpe mennesket til å overvinne karma. Å være oppmerksom på nåden vil gjøre mennesket mindre selvopptatt. Dette er viktig, for det er først og fremst egoisme som hindrer mennesket i å nærme seg Gud.» s.9

Mennesket har en evig sjel som blir gjenfødt i stadig nye legemer. Sikhene tror på karmas lov som et resultat av egne handlinger. Menneskets mål er forening med Gud gjennom kjærlighet og hengivelse. På den måten kan man tre ut av sjellevandringens kretsløp. Gjenfødslene styres av karmas lov: s.318, 409, i: Religioner og livssyn Kap.7 Sikhismen av Eidhamar.

9.

Svar er fra pensum av Mette Hansen, 2007: Pluralismen udad og pluralismen indad s.10 (digital artikkel og trykt i kompendium)

Den norske religionspædagog Geir Skeie opdeler pluralismen i to:

1. Den pluralisme, som har rod i den øgede mobilitet med indvandringen, som betyder, at der i en enkelt provinsby eller boligblok er mange kulturer og religioner repræsenteret
2. orienteringen udad, som betyder, at vi henter krystaller, meditationsteknikker og healing ind i vores hverdag enten via Kastrup Lufthavn eller via Internettet.
Denne pluralisme kalder Skeie for den traditionelle pluralisme.
For det andet: Pluralismen, som Skeie kalder for moderne pluralisme, er en følge moderniteten, senmoderniteten eller postmoderniteten – alt efter hvem man læner sig opad. Den pluralisme viser sig i
 1. at vi tvinges til og evner at leve med fragmenterede og modsætningsfyldte rationaler - selvom ordene – sandhed og løgn stadic kan bruges, så ved vi, at de bliver brugt relativt og situationsafhængigt. Der findes ikke længere absolutter. Og – vigtigt for vores ærinde: Der findes ikke totalløsninger med forklaringer på alle tilværelsens aspekter
 2. at fællesskaber er midlertidige og menigheder og kollektiver er afløst af en høj grad af individualisering, hvor vi uden problemer opererer med forskellige identiteter, f.eks. en personlig, en professionel og en social identitet.
 3. at religionen er privatiseret. Man kan gå i kirke om søndagen, meditere om mandagen, synge rastafarisange om tirsdagen, blote om onsdagen, dyrke kabbalah om torsdagen, danse sufi-dans om fredagen og hvile ud lørdag. Hver dag sin religiøse tradition. Uden at det opleves besynderligt, at man kan rumme så store modsætninger.

Med den traditionelle og moderne pluralisme melder spørgsmålet sig om hvad det så betyder for den enkelte elevs identitet, livsopfattelse og religiøse dannelses. Med andre ord:

Hvordan ser globaliseringen og pluralismen ud indad hos vores elever?

De samler og konstruerer små fortællinger i stedet for at lægge deres livsopfattelse ind i den store danske kristne nationalfortælling. De henter uden problemer trosopfattelser og trosholdninger fra forskellige sfærer og kombinerer dem efter deres eget umiddelbare behov. De har ingen problemer med at rumme og kombinere reincarnation og Jesu opstandelse efter forgodtbefindende.

Hvis denne karakteristik af eleverne i klasserne er sand, så har vi altså at gøre med elever, som vi skal hjælpe til at danne deres egne religiøse identitet i denne globaliseret virkelighed. Vi har elever, som kan ramadan før de kan sige pave og som er tydeligt rådvilde, når det det gælder spørgsmålet om, hvad der er religion og hvad der er kultur.

Men vi har også elever, så er langt mere modtagelige for forskellighed end tidligere generationer. Man kan næsten få den tanke, at når børn så uproblematisk jonglerer rundt i denne globale fortællingssuppe, så er det fordi, de er sluppet fri af det, der i gamle dage blev kaldt 'forforståelsen'. De er ganske enkelt i stand til en mere gennemgribende ægte og ærlig åbenhed, end de generationer, der er vokset ind i og indlejret i en større fortælling og på den måde mentalt er blevet støbt i beton.

Begreber som etnicitet, religion, kulturel identitet er blevet størrelser med det R. Jackson kalder 'fluffy edged' – altså flossede kanter.

Hvis man kun havde den traditionelle pluralisme at forholde sig til, kunne man fortsat insistere på, at vi kan identificere en homogen majoritetskultur/religion/etnicitet over for varierede minoritetskulturer, men når man inddrager den moderne pluralisme, så bliver alle kanter flossede – også etnicitet.

Etnicitet:

Vi er alle blevet etniske og ikke engang etnicitet ikke en fast og uforanderlig størrelse. F.eks. : Når jeg er i Jylland – er jeg etniske sjællænder og når jeg er i Afrika er jeg europæer og når jeg taler om min barndom, så understreger jeg kraftigt, at jeg er fra Herstedøster, og de, som kommer fra Herstedøster, er på væsentlige punkter – eller var – meget forskellige fra dem, som kommer fra Herstedvester. Etnicitet kan betragtes som et net, men finere og finere masker indtil vi når frem til det enkelte – helt unikke individ med sin helt unikke og enestående identitet.

Religion:

Det samme kan man sige om kulturelle og religiøse tilhørsforhold. Jeg er kristen, døbt og konfirmeret i den danske Folkekirke, men jeg tænker og udover min kristne religion i en dansk middelklasse provinsby helt anderledes end hvis jeg havde været kristen i Alabama eller Madrid og mit kristne opfattelse af Næstekærlighedsbegrebet er faktisk tættere på mosaisk trossamfunds definition end Søren Krarups. Uden at det betyder, at jeg på andre punkter føler mig jødisk.

Nationalitet:

Selv min nationalitet har flossede kanter, for selvom mit danske statsborgerskab er mur og nagelfast dansk, så er min danskhed ikke mere dansk, end at jeg føler mig meget udansk og garanteret også opfattes som meget udansk, når jeg er i Sønderjylland.

Både kultur, etnicitet, religion og for så vidt også nationalitet er altså – ikke engang hos en person, som er vokset op i et præmoderne Morten Korch – land– fast afgrænsede og veldefinerede størrelser, men variabel, fleksibel og situationsafhængig.

Men det, som vi giver videre til vores elever, er vel mur og nagelfast kendskab, erkendelse og forståelse. Ja, naturligvis til en vis grad. Traditioner og religioner er noget, der arves og videregives men traditioner og religioner er altså også noget, der hele tiden konstrueres. Og det har betydning for vores religionspædagogiske tænkning.

Hvordan håndterer man vi så pluralismen i religionspædagogikken? Er pluralismen et deskriptivt eller et normativt koncept? Er pluralismen noget, vi forholder os til ved at beskrive den, eller forsøger vi at

finde et dannelsespotentiale i pluralismen? Under alle omstændigheder må vi forlange og forvente, at religionsundervisningen på en eller anden fornuftig og anstændig måde afspejler denne kulturelle og religiøse kompleksitet eller måske endda – hvis man tænker blot en anelse progressivt - tager udgangspunkt i den. S.11.

DEL B

- 1 Filosofi og livssyn
 - a. Følgende punkter vil være sentrale: Kunnskap om den vitenskapelige revolusjon: Det mekanistiske verdensbildet og naturoppfatning får fotfeste. Observasjon viktig. Matematikken en grunndisiplin. Fokus på en ny metode, hypotetisk-deduktiv metode: begynner med hypoteser som testes. Overgangen fra det geosentriske til det heliosentriske verdensbilde. Aktuelle tenkere kan f.eks. være Kopernikus, Galilei, Kepler, Bacon, eller evt. Descartes eller Newton.
 - b. Når studentene skal drøfte sammenhengen mellom den vitenskapelige revolusjon og menneskesynet og etikk i naturalismen, vil det være naturlig å si noe kort om hva naturalismen innebærer og på hvilken måte vitenskapen også påvirker hvordan mennesket forstår. Det vil her være sentralt å diskutere konsekvensene av at mennesket kan forstås og forklares på samme måte (gjennom vitenskapelig metode og materialistisk virkelighetsoppfatning) som andre naturfenomen. Her kan man trekke inn menneskets frie vilje, forholdet til religion, til dyr, natur, samt menneskets selvforståelse. I forlengelsen av dette bør man kunne trekke inn senere vitenskapelig utviklings påvirkning på menneskesynet og etikk også. En god besvarelse vil kunne drøfte selvstendig og kunne trekke linjer i tilbake til første del av oppgaven. Evne til å problematisere (både menneskets «natur» og hva nationalistisk etikk kan være) vil løfte besvarelsen.

Relevant pensumlitteratur:

- Bondevik og Bostad (2003): Tenkepauser. Oslo: Akribe forlag.
- Aadnanes (2012): Livssyn. Oslo: Universitetsforlaget.

2 Buddhismens mangfold

a.

Fra pensum: Buddhism: Et illustrert oversiktsverk (2002) ss.132-151(kompendium)
Knut A Jacobsen 2000. Buddhismen kap. Kap. 9 og 10 fra deler av ss.155-196.
Knut A Jacobsen 2018. Verdensreligioner i Norge. Buddhismen i Norge ss.32-41,48-62.
Notto Thelle 1999 kap 9. Buddhistiske verdener fra s.284-ca.300.
Kildesamling til KRLE B2: Notto Thelle: Buddhismen s. 471-72, 476-479, 493-497, 498-502.

Mahayana-buddhismen: Den store farkosten i Øst Asia.

Historie: opphav, røtter i India. Navngi hvilke land i Asia utbredt.
Historie: fra første århundre e.v.t.

To store under grupper/retninger: Zen og Rene Land

Tro: Buddhaskikkelsen og buddhavirkeligheten på 3 nivå

Tro: Bodhisattvane er de frelsende åndelige hjelpere og Bodhisattva idealet

Hellige Skrifter: de sentrale Mahayana-skriftene

Lotus-sutraene viktig for mange

Rene Land- sutraene

Prajnaparamita- sutraene viktig i Zen

Zen er den transcidente visdommen: både filosofi og livskunst. Organiserte munkefellesskap.

Opphav i India: Bodhidharma, munk/patriark, reiste fra India til Kina 520 e.v.t.

Praksis kombinerer sitte- eller meditasjonstrening og samtaler mellom lærer og elev

Basert på at frelse er mulig ved egen kraft.

Det rene land eller Pure Land: Oppstod i Kina 6-7 årh e.v.t.

I rene-land eller ching-tu (kinesisk) (vietnamesisk Tinh Do Tong) er den viktigste praksis tilbedelse av Amitabha Buddha. Frelsen er her basert på en kombinasjon av menneskets tro og Amitabhas frelsende kraft som følge av et løfte han har avgitt. Målet for dem som tilber Amitabha, er å komme til hans Sukhavati (lykkeland») og oppnå nirvana der. Ching-tu er basert på at frelse bare er mulig ved hjelp av kraften til den himmelske Amitabha Buddha

Tro, Tilbedelse og kunstfremstillinger av bodhisattvaer og de himmelske buddhaer

Amitâbha Buddha, mest utbredte Øst Asia

Maitreya fremtidens Buddha

Avalokite'svara – Bodhisattva

Manjushri visdommens bodhisattva

Religiøs praksis:

Ritualer for å få magisk kontroll over verden (resitere tekster)

Tilbedelsesritualer (pujâ) (hengivelse)

Kanonisk autoritet for tilbedelsesritualer

Visualisering

Buddhismen og den moderne verdens utfordringer i mahayana land i Asia

Global sosialt engasjert buddhisme

b.

Begrunnelse basert på Knut A. Jacobsen. 2018. Verdensreligioner i Norge. Kap. 2

I Norge er det en rekke trossamfunn som har røtter i mahayana: som rene-land-tradisjoner fra Vietnam, Kina og Japan og som soka gakkai og zentradisjoner fra Japan, Vietnam og Kina. Globale transnasjonale nettverk.

1. De vietnamesiske buddhistene i Norge: femten tusen vietnamesiske buddhister eller rundt en tredjedel av buddhistene i Norge i 2018. Buddhistforbundet regner med at ca. 60 % av vietnameserne er buddhister. Vietnamesisk buddhistforening ble stiftet i 1982 og skiftet navn til Det vietnamesiske buddhistsamfunn i 1996/97. 5100 medlemmer, avd. flere byer.

Khuong Viet-templet i Lørenskog innviet 1. august 1999.

Form for mahayanabuddhisme som på sitt eget vis forener zenbuddhisme og ching-tu- eller rene-land-buddhisme.

Vietnamesiske munkene i Norge praktiserer både zen og ching-tu.

Hovedfokus i templet er tilbedelse av Amitabha Buddha. De orienterer seg mot Kina: kinesiske liturgiske kalender følges og kinesiske tekster brukes i ritualene.

Andre Mahayana retninger:

Kinesere, japanere og hongkongkinesere i Norge danner ikke på samme måte som vietnameserne enhetlige religiøse grupper med felles identitet. En del sekulære eller kristne.

2. Kinesiske (Kina, Hong Kong, Taiwan) 4000 med buddhistisk fra Kina i 2018, og 800 fra Hong Kong. Kinesere har blanding av zen (chan) og rene-land.

Buddha's Light International Association (BLIA), som er knyttet til den kinesiske buddhismen. Med **over ett hundre registrerte tilhengere** blant de kinesiske buddhistene i Norge og et senter i Oslo. Humanistisk buddhisme betyr å ha som mål å etablere et rent land (Pure Land) på jorden og å handle med omtanke for å hjelpe alle mennesker. Bevegelsen er derfor både opptatt av å spre buddhismen og av sosialt arbeid.

3. Japanske: 2000 i 2018. Noen titalls japanske buddhister i Norge tilhører **Soka Gakkai International (SGI)**, den største av de buddhistiske retninger som bygger på tradisjonen til japaneren Nichiren (1222—1282).

Mahayanabuddhistiske trossamfunn i Norge

Pensum Knut Jacobsen 2018. Verdensreligioner i Norge.
Kap. 2 Buddhismen i Norge, ss.32,33, 69-74.

Buddhistgrupper som organiserer personer med etnisk norsk bakgrunn som har opphav i mahayana

De ulike zen buddhistiske trossamfunnene

Konversjonsbuddhisme. Norske og vestlige vektlegginger
Meditasjon og kursvirksomhet

Buddhistforbundet som paraplyorganisasjon for trossamfunnene fra alle hovedretningene